

УДК 582.4/.5:712.41:502.75(477.74)

О. М. Попова, канд. біол. наук, доц.

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, кафедра ботаніки,
вул. Дворянська, 2, Одеса, 65026, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ДЕНДРОФЛОРИ ГЕТЬМАНІВСЬКОГО ДЕНДРОПАРКУ

У 2005 р. у парку було зафіксовано 55 видів деревних рослин (44 дерева, 9 кущів та 2 ліани). Кількісно переважають *Acer platanoides*, *A. campestre*, *Fraxinus excelsior*, *Robinia pseudoacacia*, *Ulmus pumila*. Старі дерева *Aesculus hippocastanum*, *Abies cephalonica*, *Tilia caroliniana*, *Ulmus pumila*, *Corylus colurna*, *Quercus robur*, *Acer campestre* мають діаметр стовбура більше 80 см. Рослини 22 видів мають діаметр стовбура більше 50 см. Фітосанітарний стан більшості рослин парку незадовільний. Тому необхідно провести термінові відновні роботи.

Ключові слова: дендрофлора, Одеська область, природно-заповідний фонд.

Актуальність інвентаризації і моніторингу біорізноманітності територій, що особливо охороняються, зараз не викликає сумнівів. Це стосується і всіх дендроагроценозів — об'єктів, штучно створених людиною, зокрема парків-пам'яток садово-паркового мистецтва. В Одеській області наукова інвентаризація таких об'єктів не завершена, тому складання достовірних списків деревно-чагарникових рослин парків, що охороняються, але поки що не вивчені, — одне з першочергових завдань.

Гетьманівський дендропарк розташований на площі 2,4 га у селі Гетьманівка Савранського району, який знаходиться на південно-західній межі Савранського лісового масиву у однойменному адміністративному районі Одеської області. До природно-заповідного фонду області його включено у 1972 р. [1–3].

З точки зору фізико-географічного районування, ця територія відноситься до лісостепової зони. Згідно з геоботанічним районуванням [4], парк знаходиться в межах Південноподільського округу дубових лісів та лучних степів, який належить до Української лісостепової підпровінції, Східноєвропейської лісостепової провінції, Лісостепової підобласті, Європейської степової області.

Дендропарк було засновано у ХІХ ст. власником Гетьманівки полковником Зинов'євим. Безпосередньо роботами керував садівник Свентицький. Детально цей парк було описано Г. Й. Потапенком [5]. У роки Великої Вітчизняної війни багато дерев було знищено. Спостерігалися зміни і у мирні часи, але інформація про сучасний видовий склад рослин Гетьманівського дендропарку у літературі відсутня. Метою нашої роботи стало визначення сучасної цінності Гетьманівського дендропарку як об'єкту природно-заповідного фонду. У зв'язку з цим були поставлені такі завдання:

1. Вивчити сучасний видовий та кількісний склад дендрофлори парку.
2. Виявити найстаріші дерева.
3. Визначити фітосанітарний стан рослин.
4. Виявити зміни, що відбулися у дендрофлорі парку протягом майже 70 років.

Методика досліджень

Вивчення видового складу Гетьманівського дендропарку проводили маршрутним методом. Рослини визначали за відповідною літературою [6–11]. Орієнтовним показником віку дерева вважали діаметр його стовбура на висоті 1,3 м над поверхнею ґрунту. Фітосанітарний стан визначали за трибальною шкалою. Він вважався добрим, якщо листя і стовбур не мали пошкоджень, крона дерева була розвинута добре, сухих гілок мало, задовільним — якщо головний стовбур та крона нормально розвинуті, але спостерігається значна кількість сухих та зламаних гілок, незадовільним — при пошкодженому стовбурі, наявності порожнин у ньому, значній кількості сухих та зламаних гілок.

Самовідновлення визначали за наявністю молодих рослин різного віку.

При порівнянні наших матеріалів з даними Г. Й. Потапенка останні уточнювали згідно з сучасною номенклатурою [12].

Результати досліджень та їх обговорення

При обстеженні Гетьманівського дендропарку було виявлено, що у ньому зростає 55 видів деревних рослин (табл. 1). Вони відносяться до 38 родів, 23 родин, 2 класів, 2 відділів. Всього знайдено 5 видів голонасінних та 50 — покритонасінних (співвідношення 1:10). У складі дендрофлори переважають представники родини *Rosaceae* (12 видів) та родини *Ulmaceae* (6 видів). Пануючими родами є *Ulmus* (5 видів), *Acer* (5 видів), *Tilia* (3 види).

Дендрофлора парку представлена 44 деревами, 9 кущами та 2 ліанами. Таким чином, дерев виявлено у 5 разів більше, ніж кущів.

Розподіл рослин за географічним походженням свідчить, що 22 види (40%) формують природні фітоценози Савранського лісу або входять до їх складу у незначній кількості. Це *Acer campestre*, *A. platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *A. tataricum*, *Carpinus betulus*, *Cerasus avium*, *Cornus mas*, *Crataegus curvicepala*, *C. monogyna*, *Euonymus europaea*, *Fraxinus excelsior*, *Prunus divaricata*, *Pyrus communis*, *Quercus robur*, *Rhamnus cathartica*, *Rosa canina*, *Sambucus nigra*, *Sorbus torminalis*, *Ulmus carpinifoliae*, *U. laevis*, *U. suberosa*. Ще 7 видів завезені з інших країн і широко розповсюджені у лісовому господарстві. Це *Acer negundo*, *Celtis australis*, *Fraxinus lanceolata*, *Gleditsia triacanthos*, *Juglans regia*, *Pinus silvestris*, *Robinia pseudoacacia*. Також тут присутні інтродуковані рослини,

які широко розповсюджені у зелених насадженнях населених пунктів Одеської області (11 видів): *Aesculus hippocastanum*, *Cerasus vulgaris*, *Chaenomeles japonica*, *Juniperus virginiana*, *Malus domestica*, *Parthenocyssus quinquelobatus*, *Philadelphus coronarius*, *Populus deltoides*, *Sophora japonica*, *Syringa vulgaris*, *Ulmus pumila*. Лише 6 видів можна вважати відносно рідкісними у зеленому будівництві. Саме вони мають найбільшу цінність серед всіх насаджень парку. Це *Abies cephalonica*, *Clematis vitalba*, *Corylus colurna*, *Pinus nigra*, *Tilia caroliniana*, *Ulmus americana*. Особливої уваги заслуговує *Tilia caroliniana*, яка, за певними джерелами [6–11, 14], ніде в Україні не зафіксована, в тому числі і в ботанічних садах [15]. Втім вона легко ідентифікується [8, 13]. За іншими даними, вона культивується в Україні і Молдові [13].

Таблиця 1

Видовий та кількісний склад дендрофлори Гетьманівського дендропарку

Назва виду	Наявність у парку		Кількість рослин. екз.	Доля виду. % від загальної кількості
	1940 р. [5]	2005 р.		
1. <i>Abies cephalonica</i> Loud.	-	+	1	0,1
<i>Abies alba</i> Mill.*	+	-	-	-
2. <i>Acer campestre</i> L.	+	+	113	13,0
<i>Acer monspessulanum</i> L.	+	-	-	-
3. <i>Acer negundo</i> L.	+	+	9	1,1
4. <i>Acer platanoides</i> L.	+	+	217	25,0
5. <i>Acer pseudoplatanus</i> L.	+	+	29	3,4
<i>Acer saccharinum</i> L.	+	-	-	-
6. <i>Acer tataricum</i> L.	-	+	2	0,2
7. <i>Aesculus hippocastanum</i> L.	+	+	23	2,7
<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	+	-	-	-
<i>Betula pendula</i> Roth	+	-	-	-
<i>Platycladus orientalis</i> (L.) Franco	+	-	-	-
<i>Caragana arborescens</i> Lam.	+	-	-	-
8. <i>Carpinus betulus</i> L.	+	+	3	0,4
<i>Catalpa bignonioides</i> Walt.	+	-	-	-
9. <i>Celtis australis</i> L.	-	+	2	0,2
10. <i>Cerasus avium</i> (L.) Moench	-	+	23	2,7
11. <i>Cerasus vulgaris</i> Mill.	-	+	1	0,1
12. <i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Lindl.	-	+	1	0,1
13. <i>Clematis vitalba</i> L.	+	+	+	+
<i>Colutea arborescens</i> L.	+	-	-	-
14. <i>Cornus mas</i> L.	-	+	3	0,4
<i>Corylus avellana</i> L.	+	-	-	-
15. <i>Corylus colurna</i> L.	-	+	3	0,4
16. <i>Crataegus curvicepala</i> Lindm.	-	+	1	0,1
17. <i>Crataegus monogyna</i> Jack.	+	+	5	0,6
<i>Deutzia scabra</i> Thunb.	+	-	-	-
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	+	-	-	-

Продовження таблиці 1

Назва виду	Наявність у парку		Кількість рослин, екз.	Доля виду, % від загальної кількості
	1940 р. [5]	2005 р.		
<i>Elaeagnus argentea</i> Pursh.	+	-	-	-
18. <i>Euonymus europaea</i> L.	+	+	-	÷
<i>Fagus sylvatica</i> L.	+	-	-	-
<i>Fraxinus americana</i> L.	+	-	-	-
19. <i>Fraxinus excelsior</i> L.	-	+	86	10,0
20. <i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh.	-	+	2	0,2
<i>Ginkgo biloba</i> L.	+	-	-	-
21. <i>Gleditsia triacanthos</i> L.	+	+	1	0,1
22. <i>Gymnocladus dioica</i> (L.) C.Koch.	+	+	5	0,6
23. <i>Juglans regia</i> L.	+	+	31	3,6
<i>Juniperus communis</i> L.	+	-	-	-
24. <i>Juniperus virginiana</i> L.	+	+	3	0,4
<i>Laburnum anagyroides</i> Medik.	+	-	-	-
25. <i>Larix decidua</i> L.	+	+	1	0,1
26. <i>Ligustrum vulgare</i> L.	+	+	-	÷
<i>Lonicera tatarica</i> L.	+	-	-	-
27. <i>Lycium barbatum</i> L.	+	+	-	÷
<i>Maclura pomifera</i> (Rafin.) Schneid.	+	-	-	-
28. <i>Malus domestica</i> Borkh.	+	+	11	1,3
29. <i>Malus prunifolia</i> (Ait.) Borkh.	-	+	2	0,2
<i>Morus alba</i> L.	+	-	-	-
<i>Morus nigra</i> L.	+	-	-	-
30. <i>Parthenocyssus quinquefolia</i> (L.) Planch.	+	+	-	÷
31. <i>Philadelphus coronarius</i> L.	+	+	-	÷
<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	+	-	-	-
<i>Picea pungens</i> Engelm.	+	-	-	-
32. <i>Pinus nigra</i> Arnold.	+	+	3	0,4
33. <i>Pinus silvestris</i> L.	+	+	1	0,1
<i>Pinus strobus</i> L.	+	-	-	-
<i>Platanus orientalis</i> L.	+	-	-	-
<i>Populus alba</i> L.	+	-	-	-
34. <i>Populus deltoides</i> Marsh.	-	+	1	0,1
35. <i>Prunus divaricata</i> Ledeb.	-	+	3	0,4
36. <i>Prunus spinosa</i> L.	+	+	-	÷
<i>Ptelea trifoliata</i> L.	+	-	-	-
37. <i>Pyrus communis</i> L.	-	+	7	0,8
<i>Quercus petraea</i> (Matuschka) Liebl.	+	-	-	-
<i>Quercus pubescens</i> Willd.	+	-	-	-
38. <i>Quercus robur</i> L.	+	+	9	1,1
39. <i>Rhamnus cathartica</i> L.	+	+	1	0,1
40. <i>Robinia pseudoacacia</i> L.	+	+	96	11,0
41. <i>Rosa canina</i> L.	+	+	-	÷
42. <i>Salix alba</i> L.	-	+	2	0,2
<i>Salix babylonica</i> L.	+	-	-	-
43. <i>Salix fragilis</i> L.	+	+	5	0,6

Закінчення таблиці 1

Назва виду	Наявність у парку		Кількість рослин, екз.	Доля виду, % від загальної кількості
	1940 р. [5]	2005 р.		
44. <i>Sambucus nigra</i> L.	+	+	8	0,9
45. <i>Sophora japonica</i> L.	+	+	5	0,6
<i>Sorbus aucuparia</i> L.	+	-	-	-
46. <i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz.	+	+	2	0,2
<i>Spiraea salicifolia</i> L.	+	-	-	-
<i>Symphoricarpos albus</i> L.	+	-	-	-
47. <i>Syringa vulgaris</i> L.	+	+	-	-
<i>Taxus baccata</i> L.	+	-	-	-
48. <i>Tilia</i> sp.**	-	+	2	0,2
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	+	-	-	-
49. <i>Tilia caroliniana</i> Mill.	-	+	1	0,1
50. <i>Tilia cordata</i> Mill.	+	+	12	1,4
51. <i>Ulmus pumila</i> Mill.	+	+	78	9,1
52. <i>Ulmus americana</i> L.	-	+	2	0,2
53. <i>Ulmus carpinifolia</i> Rupp. ex G. Suckow	-	+	3	0,4
54. <i>Ulmus glabra</i> Huds.	+	-	-	-
55. <i>Ulmus laevis</i> Pall.	-	+	18	2,1
56. <i>Ulmus suberosa</i> Moench.	-	+	26	3
<i>Viburnum opulus</i> L.	+	-	-	-
Всього	72	55	863	100,0

Примітка: * — без номера наведено види, що зростали у парку до 1940 року [5], але зараз їх немає. ** — Даний вид липи не ідентифіковано через відсутність його ознак у визначниках [6–11, 13].

Відповідно до флористичного районування земної кулі А. Л. Тахгаджаном [16], у парку переважають рослини з Циркумбореальної (36 видів), Середземноморської (28) та Ірано-Туранської (27 видів) флористичних областей. Багато рослин з Атлантично-Північноамериканської (16) і Східноазіатської (13 видів) областей.

Суцільний перерахунок дерев у парку показав, що кількісно тут переважають *Acer platanoides* (23,4% всіх дерев), *A. campestre* (13,2%), *Robinia pseudoacacia* (11,2%), *Fraxinus excelsior* (10,1%), *Ulmus pumila* (9,1%), тобто рослини природної флори або широко розповсюджені види, які добре натуралізувалися в умовах півдня України.

Одиничними екземплярами у парку представлені *Abies cephalonica*, *Gleditsia triacanthos*, *Larix decidua*, *Pinus sylvestris*, *Populus deltoides*, *Tilia caroliniana*. Від 2 до 5 екземплярів нараховують *Gymnocladus dioica*, *Juniperus virginiana*, *Pinus nigra*, *Malus prunifolia* тощо.

Обміри діаметрів всіх дерев дозволили визначити найбільші з них. У парку є лише одна порода, діаметр стовбура якої більше 1 м — це *Aesculus hippocastanum* (діаметр 105 см). Майже таких самих розмірів досягають *Abies cephalonica* (97 см), *Tilia caroliniana*

(96 см), *Ulmus pumila* (94 см). Також великим діаметром стовбура характеризуються *Corylus colurna* (89 см), *Quercus robur* (85 см), *Acer campestre* (81 см), *Ulmus americana*, *Fraxinus excelsior* (по 78 см), *Acer pseudoplatanus*, *Tilia cordata* (по 75 см), *Acer campestre* (72 см), *Celtis australis*, *Gymnocladus dioicus* (по 68 см), *Larix decidua* (66 см), *Gleditsia triacanthos* (60 см), *Sophora japonica*, *Cerasus avium* (по 59 см), *Carpinus betulus* (55 см) та *Pinus nigra* (53 см). Таким чином, у 22 видів діаметр стовбура перевищує півметра.

У парку добре самовідтворюються *Acer campestre*, *A. platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Cerasus avium*, *Fraxinus excelsior*, *Juglans regia*, *Robinia pseudoacacia*, *Ulmus glabra*, *U. pumila*. Відтворення *Quercus robur*, *Aesculus hippocastanum*, *Tilia cordata* та ін. майже не відбувається. Молоді рослини цих видів, якщо і вирости з насіння, гинуть, у парку зберігаються лише дорослі екземпляри, посаджені людиною.

Вивчення всіх дерев свідчить, що у доброму та задовільному стані знаходиться лише 29,5% насаджень, незадовільний мають 70,5% рослин. Добре почуваються, в основному, молоді рослини. Серед старих дерев такими є *Abies cephalonica*, *Gymnocladus dioicus*, *Larix decidua*, *Tilia caroliniana*. У значній кількості дерев утворилися дупла, є сухі, зламані гілки тощо. Це свідчить про необхідність термінових відновних робіт.

Отримані дані дозволили порівняти наш список з даними 1940 року [5]. Тоді у Гетьманівському дендропарку зростало 72 види деревних рослин (табл. 1). З них 52 представлені деревами, 18 — кущами, 2 — ліанами.

Як свідчать дані таблиці, нами не знайдено 39 видів з тих, що наводив Г. Й. Потапенко (з них 27 видів дерев та 11 — кущів). Таким чином, за 70 років зникло більше половини видів. Відмирання деяких рослин було зафіксовано ще у 1940 р. [5]. Це *Catalpa bignonioides*, *Deutzia scabra*, *Fagus sylvatica*, *Ginkgo biloba*, *Picea abies*, *P. pungens*, *Juniperus virginiana*, *Maclura pomifera*. Цілковитом зрозуміло, що багато видів випало зі складу дендрофлори внаслідок відсутності догляду протягом багатьох років.

У той же час ми наводимо 21 новий вид. Це можна пояснити тим, що деякі рослини були введені у насадження або з'явилися у парку спонтанно пізніше. Крім того, порівнюючи списки, ми виявили, що іноді вони розрізняються через неточність визначення деяких рослин (наприклад, замість *Abies cephalonica* Г. Й. Потапенко [5] наводив *Abies alba*, замість *Corylus colurna* — *Corylus avellana*, замість *Salix alba* — *Salix babylonica*).

Дані Г. Й. Потапенка (табл. 1) дозволяють визначити види, які треба ввести до складу дендрофлори при майбутній історичній реконструкції цієї пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Висновки

1. Сучасна дендрофлора Гетьманівського дендропарку складається з 55 видів (44 види дерев, 9 — кущів та 2 — ліан)

- з 38 родів та 23 родин. Панують родини *Rosaceae* та *Ulmaceae*, роди *Ulmus* та *Acer*.
2. Кількісно переважають *Acer platanoides*, *A. campestre*, *Fraxinus excelsior*, *Robinia pseudoacacia*, *Ulmus pumila*. Перші три види — рослини природної флори, розповсюджені у прилеглому Савранському лісі. Два останніх види добре натуралізувалися в умовах півдня України.
 3. У парку багато старих дерев. У семи видів зафіксовано рослини з діаметром стовбура більше 80 см. Це *Aesculus hippocastanum*, *Abies cephalonica*, *Tilia caroliniana*, *Ulmus pumila*, *Corylus colurna*, *Quercus robur*, *Acer campestre*. Діаметр стовбура більше 50 см зустрічається у 22 видів.
 4. Фітосанітарний стан більшості рослин парку незадовільний. Це вимагає негайного проведення відновлювальних робіт: прибирання відмерлих дерев, спилювання сухих гілок, лікування рослин, які мають дупла та пошкоджену кору.
 5. Протягом 70 років дендрофлора парку збідніла. З 72 видів, які наводив Г. Й. Потапенко, зникло більше половини (39) та з'явилося чимало нових (21 вид). Зникли, в основному, інтродуковані з інших країн та завезені з більш північних районів України рослини. Доля автохтонних видів зросла.
 6. Видовий склад Гетьманівського дендропарку не дуже багатий. За багатством видів цей парк знаходиться на рівні напівприродних лісових масивів лісостепової зони. Його дендрофлора у 2–2,5 рази бідніша, ніж у найбагатших парках м. Одеси.

Сучасна цінність Гетьманівського парку як штучно створеного об'єкту природно-заповідного фонду полягає в тому, що тут збереглися старі дерева багатьох видів, частина яких знаходиться у задовільному стані. Деякі з цих рослин є рідкісними у насадженнях Одеської області.

Література

1. Одеська область // Природно-заповідний фонд Української РСР. — К.: Урожай, 1986. — С. 107–111.
2. Реєстр територій и об'єктів природно-заповідного фонду Одеської області. — О., 1988. — 39 с.
3. Леоненко В. Б., Стеценко М. П., Возний Ю. М. Додаток до атласу об'єктів природно-заповідного фонду України. — К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2003. — 142 с.
4. Дидух Я. П., Шеляг-Сосонко Ю. Р. Геоботаническое районирование Украины и смежных территорий // Укр. ботан. журн. — 2003. — Т. 60, № 1. — С. 6–17.
5. Потапенко Г. І. Паркові насадження Одеської області // Труды Одесского гос. ун-та. Биология. — Т. 4. — 1940. — С. 40–98.
6. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Голонасінні. Довідник. — К.: Фітосоціоцентр, 2001. — 207 с.
7. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина 1. Довідник. — К.: Фітосоціоцентр, 2002. — 448 с.

8. *Деревья и кустарники СССР*. — М.; Л. — Изд-во АН СССР, 1949–1962. — Т. 1–6.
9. *Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные. Справочник*. — К.: Наук. думка, 1986. — 720 с.
10. *Деревья и кустарники. Покрытосеменные: Справочник*. — К.: Наук. думка, 1974. — 591 с.
11. *Определитель высших растений Украины* / Д. Н. Доброчаева, М. И. Котов, Ю. Н. Прокудин и др. — К.: Наук. думка, 1987. — 548 с.
12. *Mosyakin S., Fedoronchuk M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist*. — К., 1999. — 346 p.
13. *Васильев И. В. Сем. 79. Tiliaceae Juss. — Липовые // Флора Восточной Европы*. — Т. 9. — Санкт-Петербург: Мир и семья-95, 1996. — С. 225–230.
14. *Кохно М. А. Каталог дендрофлоры Украины*. — К.: Фитосоцицентр, 2001. — 72 с.
15. *Каталог деревьев и кустарников ботанических садов Украинской ССР* / Н. Ф. Кохно и др. — К.: Наук. думка, 1987. — 72 с.
16. *Тахтаджян А. Флористические области Земли*. — Наука, 1978. — 248 с.

О. М. Попова

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра ботаники,
ул. Дворянская, 2, Одесса, 65026, Украина

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ДЕНДРОФЛОРЫ ГЕТЬМАНОВСКОГО ДЕНДРОПАРКА

Резюме

В 2005 г. в парке было зафиксировано 55 видов древесных растений (44 дерева, 9 кустарников и 2 лианы). Количественно преобладают *Acer platanoides*, *A. campestre*, *Fraxinus excelsior*, *Robinia pseudoacacia*, *Ulmus pumila*. Старые деревья *Aesculus hippocastanum*, *Abies cephalonica*, *Tilia caroliniana*, *Ulmus pumila*, *Corylus colurna*, *Quercus robur*, *Acer campestre* имеют диаметр ствола больше 80 см. Растения 22 видов имеют диаметр ствола больше 50 см. Фитосанитарное состояние большинства растений парка неудовлетворительное. Поэтому необходимо провести срочные восстановительные работы.

Ключевые слова: дендрофлора, Одесская область, природно-заповедный фонд.

E. N. Popova

The Mechnikov Odessa National University, Department of Botany,
Dvoryanskaya St., 2, Odessa, 65026, Ukraine

MODERN STATE OF THE GETMANIVSKY PARK DENDROFLORA

Summary

55 woody species (44 trees, 9 scrubs, 2 lians) were found out in the park in 2005. *Acer platanoides*, *A. campestre*, *Fraxinus excelsior*, *Robinia pseudoacacia*, *Ulmus pumila* quantitatively predominate prevale. The old plants *Aesculus hippocastanum*, *Abies cephalonica*, *Tilia caroliniana*, *Ulmus pumila*, *Corylus colurna*, *Quercus robur*, *Acer campestre* have trunk diameter of more than 80 cm. 22 species have the diameter more than 50 cm. Phytosanitary state of the most plants is unsatisfactory. Therefore it is necessary to carry out the urgent restoring.

Keywords: dendroflora, Odessa region, protected areas.